

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ СТРАТЕГИЈЕ

Чланом 38. став 1. Закона о планском систему („Службени гласник РС“, број 30/18), утврђено је да документ јавних политика на републичком нивоу, усваја Влада, осим ако је другачије прописано посебним законом, док је Закључком Владе 05 број 46-10187/2020 од 10. децембра 2020. године, којим су усвојене Полазне основе за успостављање политике државног власништва (у даљем тексту: Полазне основе) дефинисано да ће се израдити и усвојити Политика државног власништва као стратешки документ, који ће обезбедити ефикасно управљање државним предузећима, а ради побољшања добробити грађана Републике Србије.

2. РАЗЛОЗИ ДОНОШЕЊА СТРАТЕГИЈЕ

Стратегије државног власништва и управљања привредним субјектима који су власништву Републике Србије за период од 2021. до 2027. године (у даљем тексту: Стратегија) усваја се први пут у Републици Србији и то је јединствени акт јавне политике који регулише област државног власништва.

Стратегија представља оквир стратешких мера и активности које су усмерене ка реализацији развоја политике државног власништва, пре свега кроз свеобухватно и уједначено управљање привредним субјектима који су у власништву Републике Србије, као и остваривању стратешких и развојних циљева и заштите општег интереса Републике Србије.

Иницијатива за израду Стратегије је потекла из Изјаве о програму, 05 Број: 337-11939/2019 од 2. децембра 2019. године, којим се прихватају ревидирани циљеви мере економске политике до краја 2019. и за 2020. годину у оквиру трећег разматрања резултата програма подржаног Инструментом за координацију политике (Policy Coordination Instrument) договорени са Међународним монетарним фондом, где се Република Србија обавезала да изради документ власништва и управљања за предузећа у државном власништву.

Такође, Полазним основама је утврђено да ће се израдити и усвојити Политика државног власништва као стратешки документ, који ће обезбедити ефикасно управљање државним предузећима, а ради побољшања добробити грађана Републике Србије.

Стратегија је израђена уз подршку Европске банке за обнову и развој (ЕБРД) која је ангажовала консултанте Nestor Advisors, Ernst & Young д.о.о. Београд и БДК Адвокате (Конзорцијум) како би израдили оквир за власништво и корпоративно управљање државних предузећа у Републици Србији, пре свега кроз помоћ Министарству привреде у

развоју успостављања Политике државног власништва. Финансијску подршку за овај пројекат је обезбедила Влада Великог Војводства Луксембург.

Планирано је да оквир буде израђен до краја јула 2020. године, као и да активности на имплементацији пројекта започну у марту 2020. године. Међутим, због проглашења пандемије заразне болести COVID 19, увођења ванредног стања у Републици Србији и отежаних услова рада, Конзорцијум је уводне активности на пројекту започео тек у мају 2020. године.

Током израде поменутог оквира формирана је група за консултације (Steering comitee) коју су поред Конзорцијума, сачињавали представници и других релевантних институција, и то: Кабинета председника Владе, Министарства привреде, Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Министарства финансија (укључујући Централну јединицу за хармонизацију) и Министарства рударства и енергетике.

Након састанака и консултација, Конзорцијум је у децембру 2020. године израдио извештај где је изложено дијагностичко стање и разматрана досадашња пракса из ове области у Републици Србији, након чега су донете Полазне основе, којима је поред осталог, утврђено да доношење јединственог стратешког документа представља значајну промену за државу, те ће на основу тога у наредном периоду Министарство привреде, у складу са Законом о министарствима приступити изради јединственог стратешког документа политике државног власништва.

У изради Стратегије Министарство привреде се ослањало на анализе, извештаје, студије, принципе и препоруке за друштва капитала у којима је држава члан из Кодекса копоративног управљања Привредне коморе Србије¹, као и интезивног учествовања на пројектима са међународним институцијама у циљу остварења истраживања система корпоративног управљања у јавним предузећима, и то у спровођењу пројеката „Перформ“ студија „Ниво корпоративног управљања у јавним предузећима чији је оснивач Република Србија“, као и спроведених истраживања затченог нивоа корпоративног управљања у сарадњи са Међународном финансијском корпорацијом (IFC).

Доношење јединственог стратешког документа представља значајну промену за Републику Србију, те је на основу тога Министарство привреде, у складу са Законом о министарствима израдило јединствени стратешки документ политике државног власништва.

3. СТРУКТУРА И ПРИОРИТЕТИ СТРАТЕГИЈЕ

Структура стратегије дефинисана је Законом о планском систему Републике Србије, па тако Стратегија обухвата визију, општи циљ, посебне циљеве и мере.

Визија Стратегије је професионално и одговорно власничко управљање државних предузећа, који одговорно и дугорочно штити и одржава вредност портфолија државних

¹ Кодекс корпоративног управљања ПКС „Службени гласник РС“ број 99/12

предузећа и квалитетно успостављен систем доброг корпоративног управљања у државним предузећима којим је осигурано да она доприносе економској ефикасности и конкурентности привреде.

Када је реч о стратешким приоритетима Стратегије, они су дефинисани у виду једног општег и два посебна циља.

Општи циљ Стратегије огледа је одрживом и ефикасном управљању друштвима у власништву Републике Србије, што одражава посвећеност Владе реформи државних предузећа и повећању користи од државног власништва за грађане. Постизање општег циља подржавају два посебна циља, а сваки од њих повезан је са мерама које би требало да доведу до постизања тих циљева.

Посебни циљеви Стратегије, на чијој реализацији се базира остварење постављеног општег циља, су:

Посебни циљ 1 - Развој јединственог оквира власништва и управљања за сва ПСРС омогућиће централизацију одговорности и надлежности државе у погледу власништва. Успоставиће се независно и ефикасно вршење власничке функције, јединствени систем механизма за постављање циљева, мерење и праћење учинка и извештавање чиме ће се обезбедити свеобухватни надзор над свим ПСРС и усклађивање стратегија и циљева сваког ПСРС са општим циљевима државног власништва.

Посебни циљ 2 - успостављање, развој и унапређење корпоративног управљања у ПСРС, укључујући успостављање одговарајућих механизма за избор чланова одбора, довешће до тога да управљачка тела и руководство имају одговарајуће вештине и стручност и довољан ниво независности, што им омогућава да извршавају своје задатке. Правилан оквир корпоративног управљања дефинише одговорност и полагање рачуна за резултате пословања ПСРС и успоставља функцију управљања ризицима и контролно окружење.

4. МЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПОСТАВЉЕНИХ ЦИЉЕВА И ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЕШЕЊА

Постављени општи и посебни циљеви Стратегије реализоваће се спровођењем појединачних мера, које су ближе дефинисане у Стратегији кроз понуђен преглед мера за реализацију по појединачним циљевима и њихово детаљно образложење.

Поред наведеног, Акционим планом ће бити предвиђене конкретне активности које ће се предузети ради обезбеђења услова да се циљеви Стратегије реализују, одређени носиоци и партнери за спровођење тих мера, као и рокови и средства за њихово спровођење.

5. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ СТРАТЕГИЈЕ

За сам поступак усвајања Стратегије нису потребна финансијска средства, док ће за спровођење Стратегије финансијска средства бити обезбеђена у буџету Републике Србије почевши од 2022. године, као и из других извора.